

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 227/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpeného AK JUDr. Andrea Slezáková s. r. o., Robotnícka 10, Banská Bystrica, IČO 36 860 999, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Andrea Slezáková, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 52/2020 z 27. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 29. júna 2016 uznal sťažovateľa vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov. Zároveň mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov a tiež trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 7. septembra 2016 tak, že podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odvolanie zamietol.

4. Proti rozsudku okresného súdu a uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 9. septembra 2019 tak, že dovolanie podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 143/2020 zo 7. júla 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 9. septembra 2019, predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

5. Po vrátení veci rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 27. augusta 2020 tak, že dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

6. Najvyšší súd sa po zrušení predchádzajúceho uznesenia nálezom ústavného súdu opätovne zaoberal dovolaním sťažovateľa. Poukázal na to, že sťažovateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Trestného poriadku. Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi, najvyšší súd v napadnutom uznesení s odkazom na svoju judikatúru uviedol, že podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom, a nie ich subsumpcia, t. j. podradenie pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku. Napokon tiež uviedol, že dovolací súd je viazaný skutkovými zisteniami súdov nižšieho stupňa, preto predmetom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia.

7. Najvyšší súd následne diferencoval námietky sťažovateľa z toho hľadiska, či smerovali proti výroku o vine, resp. proti výroku o treste. Túto diferenciáciu považoval za rozhodujúcu pre posúdenie prípustnosti dovolacích námietok sťažovateľa. Najvyšší súd uviedol, že bol limitovaný § 257 ods. 5 Trestného poriadku, keďže v predmetnej trestnej veci okresný súd podľa § 257 ods. 6 a 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie sťažovateľa podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku obžaloby, a zároveň rozhodol, že dôkazy súvisiace s priznaným skutkom nevykoná, ale vykoná dokazovanie súvisiace s výrokom o treste.

8. Najvyšší súd uviedol, že právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku spočívajú podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvineného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Výrok o vine rozsudku, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného o vine, sťažovateľ ako obvinený nemôže napadnúť dovolaním zo žiadneho z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pretože v tomto rozsahu je dovolanie vo vzťahu k vine neprípustné.

9. Výnimku z uvedeného pravidla predstavuje dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Rozhodujúce je ale určenie okruhu osôb oprávnených podať v uvedenej situácii dovolanie. V tomto smere najvyšší súd aplikoval popri § 257 ods. 5 Trestného poriadku aj § 369 ods. 1 a 2 a § 372 ods. 1 prvú vetu Trestného poriadku. Na tomto základe dospel k záveru, že proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, môže dovolanie smerujúce proti výroku o vine podať len minister

spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby. V tomto smere poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017.

10. Zo znenia § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že *„obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, teda iba v prípade, ak proti výroku, ktorý dovolaním vecne napadá, podal riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté, resp. ak bol takýto výrok druhostupňovým súdom zmenený v jeho neprospech na podklade opravného prostriedku podaného prokurátorom alebo poškodeným. Keďže obvinený nepodal a ani nemohol v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. podať proti výroku o vine riadny opravný prostriedok a ani nedošlo k zmene tohto výroku v jeho neprospech na podklade odvolania prokurátora, nebol, pokiaľ ide o námietky smerujúce voči výroku o vine, v posudzovanej veci osobou oprávnenou podať dovolanie a takouto osobou by mohol byť iba minister spravodlivosti.“*

11. Najvyšší súd následne preskúmal dovolacie námietky sťažovateľa, ktoré vecne smerovali proti výroku o treste rozsudku okresného súdu. Uviedol, že sťažovateľ namietal rozsah činu, ktorého sa mal dopustiť pestovaním marihuany, ktorá bola u neho zaistená. Sťažovateľ namietal, že mu bola pričítaná aj hodnota drog nájdených u obvineného [REDAKOVANÉ]. Na tomto podklade došlo podľa jeho názoru k nesprávnej právnej kvalifikácii jeho konania a uloženiu neprimeraného trestu. Tieto skutočnosti podľa neho predstavujú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

12. Najvyšší súd v tomto smere uviedol, že primeranosť trestu, resp. namietaná neprimeranosť trestu *„nemá z pohľadu dovolania význam, a to vzhľadom na konštrukciu v danom smere relevantných dovolacích dôvodov.“* Právna kvalifikácia skutku, resp. nesprávne stanovenie jeho rozsahu podľa najvyššieho súdu nespadá do rámca § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

13. Najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľovi bol trest uložený v súlade so zákonom, a to za spáchanie obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby zníženej na základe aplikácie § 39 Trestného zákona. Najvyšší súd poukázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu a uznesenia krajského súdu, ktoré považoval v tomto smere za dostatočné a v plnej miere sa s ním stotožnil. Najvyšší súd dospel k záveru, že *„splnením základnej podmienky spočívajúcej v zákonom vymedzenej možnosti uložiť za konkrétny trestný čin trest v trvaní, resp. sadzbe, v akej bol súdom uložený, je naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák. vylúčené. Ak Trestný zákon určitý druh a výšku trestu povoľuje, tento nemôže byť zároveň neprípustný alebo v rozpore s trestnou sadzbou.“* Z uvedeného dôvodu najvyšší súd uviedol, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku naplnený nebol.

14. Z obsahového hľadiska ďalšie námietky sťažovateľa najvyšší súd subsumoval pod § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd následne obsahovo vymedzil tento dovolací dôvod, pričom zdôraznil, že dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšieho stupňa. Predmetný dovolací dôvod nemožno vyvodzovať poukazom na nesprávne skutkové zistenia, na nesprávne hodnotenie dôkazov a pod. V tomto kontexte najvyšší súd opätovne

poukázal na vyhlásenie sťažovateľa podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a na jeho právne dôsledky vyplývajúce z § 257 ods. 5 Trestného poriadku, preto námietky sťažovateľa je potrebné „*v rozsahu námietok smerujúcich proti výroku o vine (teda aj námietky smerujúce k spochybneniu rozsahu skutku a jeho právnej kvalifikácii) považovať za neprípustné.*“. Napriek tomuto právnomu záveru najvyšší súd uviedol, že skutok popísaný v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, s ktorej znením sa stotožnil aj krajský súd, je správne právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

15. K námietke sťažovateľa o nesprávnej aplikácii § 58 ods. 3 Trestného zákona v súvislosti s rozsahom uloženia trestu prepadnutia majetku uviedol, že § 58 ods. 3 Trestného zákona stanovuje trest prepadnutia majetku ako obligatórny následok trestného činu, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný vinným bez toho, aby boli naplnené podmienky uvedené v § 58 ods. 1 Trestného zákona, t. j. bez ohľadu na pôvod, resp. spôsob nadobudnutia daného majetku. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že súd je povinný pri ukladaní trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona prihliadať na vzťah medzi spáchanou trestnou činnosťou a majetkom páchatel'a, najvyšší súd uviedol, že takýto výklad by negoval potrebu osobitného odseku 3 v predmetnom ustanovení, keďže špecifikované trestné činy by boli zaradené do odseku 2 spolu s ostatnými trestnými činmi, „*pri ktorých je podmienka obligatórnej existencie vzťahu medzi spáchanou trestnou činnosťou a majetkom páchatel'a, potenciálne postihnutel'ného trestom prepadnutia majetku, explicitne vyjadrená.*“. Z tohto hľadiska najvyšší súd považoval uložený trest prepadnutia majetku v rozsahu vymedzenom v rozsudku okresného súdu za správny a v súlade so zákonom. Na tomto základe najvyšší súd nezistil dôvody na konštatovanie existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

16. Keďže najvyšší súd nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

17. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta právny záver najvyššieho súdu o tom, že v jeho dovolacej argumentácii nebol naplnený žiaden dovolací dôvod. Sťažovateľ sa domnieva, že v jeho prípade bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

18. Sťažovateľ poukazuje na to, že obžaloba bola podaná 31. mája 2016, t. j. deň po úmrtí obvineného ■■■■■, ktorého trestné stíhanie bolo zastavené uznesením Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici z 31. mája 2016. V obžalobe boli uvedené skutky, ktoré sa týkajú trestnej činnosti spáchanej obvineným ■■■■■. V nezmenenej podobe sa skutky týkajúce sa trestnej činnosti obvineného ■■■■■ uvádzajú ako dokázané, pravdivé aj proti sťažovateľovi, a tak sú vymedzené aj v rozhodnutiach konajúcich súdov. Tento stav považuje sťažovateľ za protizákonný, keďže pravdivosť a úplnosť skutkových zistení týkajúcich sa obvineného ■■■■■ nebola preukázaná, pritom skutky a skutkové okolnosti jemu kladené za vinu boli pričítané v neprospech sťažovateľa. Konanie spoluobvineného, ktorý sa už nemôže v konaní brániť z dôvodu smrti,

nemôže byť pričítané v neprospech druhého spoluobvineného okrem iného aj z dôvodu, že to predstavuje porušenie zásady *in dubio pro reo*.

19. Sťažovateľ poukazuje na to, že v predmetnom konaní urobil vyhlásenie podľa § 257 Trestného poriadku, pričom sa domnieva, že okresný súd, prokurátor, ako aj jeho pôvodný obhajca opomenuli významnú skutočnosť, a to zastavenie trestného stíhania proti obvinenému [REDACTED] pred podaním obžaloby, čo malo dôsledok aj na jeho vyhlásenie podľa § 257 Trestného poriadku. Sťažovateľ ako osoba neznalá práva urobil vyhlásenie podľa pokynov svojho obhajcu, pričom „*v tom čase nemal šancu porozumieť tomu, že mi bude na moju ťarchu bez ďalšieho... protizákonne pričítané aj nikdy nikým nedokázané konanie obv. nebohého [REDACTED]*“. Je relevantné, že súd prijíma vyhlásenie obžalovaného bez dokazovania a jeho rozhodnutie vyvoláva účinky len proti tomuto obžalovanému.

20. Sťažovateľ argumentuje, že ak sa mu kladie za vinu spáchanie trestného činu v spolčení s inou osobou, uvedené predstavuje podstatnú skutočnosť, proti ktorej má právo sa brániť v konaní pred súdom. V tomto smere bolo jeho právo na obhajobu porušené zásadným spôsobom, keďže nemal možnosť sa brániť proti skutkom, ktoré sa týkali obvineného [REDACTED]. Vinu obvineného [REDACTED] nemožno vyvodzovať z konania, ktorého sa tento obvinený nezúčastnil a o ktorého vine nebolo právoplatne rozhodnuté.

21. V nadväznosti na uvedené sa sťažovateľ domnieva, že okresný súd nesprávne posúdil jeho konanie a konanie obvineného [REDACTED] ako spolupáchatel'stvo, keďže medzi nimi neexistovala ani len konkludentná dohoda o pestovaní rastlín rodu Cannabis, o páchaní trestnej činnosti a nebol medzi nimi dohodnutý žiaden spoločný cieľ. Sám obvinený [REDACTED] do zápisnice o vykonaní domovej prehliadky 14. decembra 2015 uviedol, že všetko, čo bolo u neho nájdené pri vykonaní domovej prehliadky, je len jeho a pre jeho potrebu. Žiadna z týchto vecí nepatrila sťažovateľovi a nemal k nim ani žiaden vzťah.

22. Obdobne sťažovateľ argumentuje, že všetky veci, ktoré boli nájdené u neho pri domovej prehliadke, boli len jeho a obvinený [REDACTED] s nimi nemal žiaden vzťah. Uvedené vyplýva aj z toho, že u sťažovateľa a u obvineného [REDACTED] boli nájdené úplne rozdielne drogy – veľkosťou rastlín, rozdielom v kvalite, množstve, išlo o odlišný spôsob pestovania a skladovania marihuany. Sťažovateľ namietá, že proti týmto skutočnostiam sa nemohol nijako brániť a došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pritom skutky pripisované obvinenému [REDACTED] sa brali ako automaticky dokázané.

23. V predmetnej veci bolo podľa sťažovateľa nesprávne aplikované ustanovenie § 20 Trestného zákona o spolupáchatel'stve, keďže spoločné konanie dvoch a viacerých páchatel'ov a úmysel k tomu smerujúci nevyplýva zo žiadneho dôkazu a uvedené nebolo dokázané zákonným spôsobom. Okresný súd poukazuje na obvineného [REDACTED] ako na spolupáchatel'a a tieto okolnosti sú hodnotiacimi závermi súdu napriek tomu, že obvinenému [REDACTED] nebola vina preukázaná, pričom uvedená skutočnosť má vplyv aj na posúdenie konania sťažovateľa a tiež výšku jeho trestu. V obžalobe a v rozsudku okresného súdu sa obvinený [REDACTED] uvádza menom a priezviskom a aj škoda ním spôsobená je protizákonne pripočítaná na ťarchu sťažovateľa.

24. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na podobný prípad – rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 3 T 62/2017 zo 4. septembra 2017 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 131/2017

z 8. novembra 2017, v ktorom ale rozsah trestného činu bol posudzovaný u každého páchatel'a drogového trestného činu samostatne.

25. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nijako nevyjadril k úmrtiu spoluobvineného pred podaním obžaloby, čo viedlo k zastaveniu trestného stíhania. Rozsudok týkajúci sa sťažovateľa obsahuje jasné vyhlásenie, podľa ktorého sa obvinený [REDAKOVANÉ] dopustil predmetného trestného činu, a okresný súd následne v tejto rovine skutkovej a právnej rozhodol o vine a treste vo vzťahu k sťažovateľovi.

26. Podľa sťažovateľa v uvedenej veci bolo potrebné aplikovať zásadu *in dubio pro reo* v tom zmysle, že akýkoľvek „*vysoký stupeň podozrenia* ([REDAKOVANÉ]) *sám o sebe nemôže vytvoriť podklad pre odsudzujúci výrok voči mojej osobe.*“. Oproti pôvodnému opisu skutku v obžalobe došlo k podstatnej zmene pred jej podaním na súde, a to vo vzťahu k spoluobvinenému [REDAKOVANÉ].

27. Sťažovateľ poukazuje na to, že vyhlásením podľa § 257 Trestného poriadku sa vzdal práva podať opravný prostriedok, čo sa týka preukázania jeho viny, avšak nevzdal sa práva podať opravný prostriedok proti výroku o uložení trestu. Z § 257 Trestného poriadku možno odvodiť, že súd po prijatí vyhlásenia o vine nevykonáva dokazovanie vo vzťahu k zisteniu viny obžalovaného, ale vykoná dôkazy súvisiace s výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia. Vo vzťahu k trestu, ktorý je obžalovanému uložený, v prípade prijatia vyhlásenia o vine súd poučuje obžalovaného iba v rozsahu podľa § 333 ods. 3 písm. g) Trestného poriadku, t. j. či je oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy, ktoré sú mu kladené za vinu. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že z rozsudku okresného súdu je zřejmé, že nebol poučený v súlade s § 257 ods. 5 Trestného poriadku.

28. Sťažovateľ namieta, že v jeho prípade bolo porušené právo na spravodlivý proces a princíp prezumpcie nevinu, pričom v odôvodnení ústavnej sťažnosti označuje konkrétne články Charty základných práv Európskej únie, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Všeobecnej deklarácie ľudských práv a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica“). Poukazuje tiež na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-709/18 z 28. mája 2020.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

29. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru), osobitne porušenie princípu prezumpcie nevinu (čl. 6 ods. 2 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nesprávne vyhodnotil existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa sťažovateľa rozsudkom okresného súdu bolo porušené jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom, okresný súd nesprávne právne posúdil skutok, nezohľadnil zastavenie trestného stíhania proti obvinenému [REDAKOVANÉ], nesprávne vyhodnotil rozsah spáchaného trestného činu. Najvyšší súd sa s týmito námietkami sťažovateľa nevysporiadal ústavne akceptovateľne.

30. K namietanému porušeniu označených článkov Charty základných práv Európskej únie, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Všeobecnej deklarácie ľudských práv ústavný súd poukazuje na to, že porušenie týchto článkov a ustanovení sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom nezahrnul do petitu ústavnej sťažnosti. Tvrdenia o porušení práv a článkov, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (napr. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 135/2020). Ústavný súd je oprávnený rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a to len vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, I. ÚS 117/2019). V petite majú byť v podstate stručne zhrnuté sťažnostné požiadavky uvedené v odôvodnení ústavnej sťažnosti, s ktorými by mal byť v súlade. Z týchto dôvodov ústavný súd o porušení uvedených ustanovení a článkov nerozhodoval.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

31. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

32. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

33. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktorý je v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

34. Vychádzajúc z napadnutého uznesenia, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd pri posúdení dovolacích námietok sťažovateľa ústavne akceptovateľne aplikoval a interpretoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku [predovšetkým § 257 ods. 1 písm. b), § 257 ods. 5, § 369 ods. 1, § 369 ods. 2 písm. b) a § 372 ods. 1 Trestného poriadku], rešpektujúc zmysel a účel uvedených zákonných ustanovení. Právne názory najvyššieho súdu o nenaplnení žiadneho dovolacieho dôvodu a osobitne o neprípustnosti dovolania proti výroku o vine rozsudku okresného súdu, resp. o ministrovi spravodlivosti ako o osobe oprávnenej podať v predmetnej veci dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie sú arbitrárne. Najvyšší súd svoje právne názory ústavne akceptovateľne odôvodnil, jeho úvahy sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné.

35. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je podľa ústavného súdu kľúčový právny záver, že sťažovateľ nemôže napadnúť dovolaním výrok o vine rozsudku okresného súdu, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia sťažovateľa o vine zo žiadneho z dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Výnimku predstavuje len dovolanie podané z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré však môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo inej osoby. Z tohto hľadiska najvyšší súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa smerujúce proti výroku o vine rozsudku okresného súdu, resp. tie, ktoré mali napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, boli neprípustné.

36. Následne najvyšší súd právne posúdil ďalšie námietky sťažovateľa smerujúce proti výroku o treste rozsudku okresného súdu tak, že nimi sťažovateľ namietal dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku a vecne sa s týmito námietkami vysporiadal (rešpektujúc právny názor ústavného súdu vyjadrený v náleze č. k. II. ÚS 143/2020 zo 7. júla 2020, pozn.). Vysporiadal sa s námietkou sťažovateľa o neprimeranosti uloženého trestu odňatia slobody z toho hľadiska, že táto námietka nemôže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Obdobne sa najvyšší súd vysporiadal s uložením trestu prepadnutia majetku v zmysle § 58 ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd napokon skúmal danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pričom v tomto kontexte považoval za neprípustné námietky týkajúce sa skutkových zistení, hodnotenia dôkazov a taktiež tie námietky, ktoré sa týkali síce právnej kvalifikácie skutku (rozsahu trestného činu a pod.), ale ktoré boli v tejto veci neprípustné, keďže v konečnom dôsledku smerovali proti výroku o vine rozsudku okresného súdu, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia sťažovateľa o vine.

37. Ústavný súd k uvedenej veci dodáva, že k rozhodnutiu o vine sťažovateľa došlo rozsudkom okresného súdu, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia sťažovateľa o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Z tohto dôvodu okresný súd nevykonával dôkazy súvisiace s priznaným skutkom. Sťažovateľ nijako bližšie neobjasnil svoju námietku, že okresným súdom nebol poučený v súlade s § 257 ods. 5 Trestného poriadku. Z tohto pohľadu sťažovateľ neuviedol také skutočnosti, ktoré by indikovali, že o jeho vine nebolo rozhodnuté zákonným spôsobom, resp.

že jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom. Zákonným dôsledkom vyhlásenia sťažovateľa o jeho vine je tiež, že výrok o vine rozsudku okresného súdu nemohol napadnúť odvolaním ani dovolaním. Najvyšší súd výrok o vine rozsudku okresného súdu na podklade dovolania sťažovateľa nemohol skúmať pre neprípustnosť dovolania. Z tohto pohľadu nemožno uvažovať o porušení čl. 6 ods. 2 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

38. Neobstojí ani odkaz sťažovateľa na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-709/18, resp. odkaz na ustanovenia smernice (osobitne na čl. 4 ods. 1, pozn.), keďže uvedené ustanovenia smernice, resp. právne úvahy Súdneho dvora v predmetnom rozsudku sa týkajú zaistenia prezumpcie neviny spoluobvineného v prípadoch údajného spolupáchateľstva, ktorý neurobil vyhlásenie o vine, ale ktorý svoju vinu popiera. V aktuálne prerokúvanom prípade by teoreticky mohlo ísť o spoluobvineného ■■■■■, ktorý keby žil, mohol svoju vinu po podaní obžaloby popierať. Vina sťažovateľa však bola ustálená rozsudkom okresného súdu, ktorému predchádzalo prijatie jeho vyhlásenia o vine, t. j. *a priori* vina sťažovateľa bola ustálená zákonným spôsobom.

39. Z týchto dôvodov ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom označených práv podľa ústavy a dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2021

Libor Duľa
predseda senátu